

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 października 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił A. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 20 września 2017 r. orzekła, że A. W. jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 sierpnia 2020 r., przy czym nie jest możliwym ustalenie daty powstania niezdolności do pracy (stosownie do treści art.14 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jako datę powstania niezdolności przyjęto datę zgłoszenia wniosku o świadczenie tj. 14 czerwca 2017 r.).Organ rentowy zaznaczył, że niezdolność do pracy powstała u A. W. po upływie 18 miesięcy od ostatniego ubezpieczenia, które ustało w dniu 30 grudnia 2014 r. Na wymagane zaś 5 lat ubezpieczenia w 10 – leciu przypadającym przed dniem zgłoszenia wniosku oraz przed dniem powstania niezdolności do pracy tj. od 14 czerwca 2007 r. do 13 czerwca 2017 r. A. W. udowodnił 1 rok, 2 miesiące i 6 dni okresów składkowych i 22 dni okresów nieskładkowych (łącznie 1 rok, 2 miesiące i 28 dni).

/decyzja k.40 – 40 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 21 listopada 2017 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie A. W. od powyższej decyzji, w którym wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W treści odwołania A. W. wskazał, że posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy.

/odwołanie k.2 – 2 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi przytoczono argumentację jak w treści zaskarżonej decyzji oraz wskazano, że orzeczeniem z dnia 20 września 2017 r. komisja lekarska ZUS uznała wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy stwierdzając, że daty powstania niezdolności do pracy nie da się ustalić oraz, że nie powstała w okresie od 16 października 1997 r. do 10 kwietnia 1999 r. tj. w okresie, który uprawniałby A. W. do renty.

/odpowieź na odwołanie k.12 - 12 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. W. urodził się (...), legitymuje się wykształceniem zasadniczym w zawodzie lakiernika samochodowego. W swojej karierze zawodowej pracował jako lakiernik samochodowy, pomocnik murarza oraz sortowacz śmieci.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 14 czerwca 2017 r. A. W. złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

/wniosek k. 1 – 5 odwrót plik I akt ZUS/

Lekarz orzecznik ZUS po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u wnioskodawcy: miażdżycę zarostową tętnic, niedokrwienie kończyn dolnych z przewagą w kończynie dolnej lewej z dystansem chromania 200 m, zespół zależności alkoholowej z polineuropatią oraz nadciśnienie tętnicze. Orzeczeniem z dnia 17 sierpnia 2017 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do 31 sierpnia 2020 r. (przy czym nie da się ustalić daty powstania częściowej niezdolności do pracy) oraz brak długotrwałej niezdolności do pracy od 16 października 1997 r. do 10 kwietnia 1999 r.

/opinia lekarska z dnia 17 sierpnia 2017 r. k. 5 – 6 w dokumentacji orzeczniczo- medycznej wnioskodawcy, orzeczenie k.20 - 20 odwrót plik I akt ZUS/

Od powyższego orzeczenia wnioskodawca złożył sprzeciw.

/bezsporne/

Komisja lekarska ZUS po przeprowadzeniu bezpośredniego badania oraz po dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznała u wnioskodawcy: miażdżycę tętnic kończyn dolnych z cechami niedokrwienia, zwłaszcza po stronie lewej, zespół zależności alkoholowej oraz nadciśnienie tętnicze. Orzeczeniem z dnia 20 września 2017 r. komisja lekarska ZUS uznała, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do 31 sierpnia 2020 r. (przy czym nie da się ustalić daty powstania częściowej niezdolności do pracy) oraz brak długotrwałej niezdolności do pracy od 16 października 1997 r. do 10 kwietnia 1999 r.

/opinia lekarska z dnia 20 września 2017 r. k.12 - 14 w dokumentacji medycznej wnioskodawcy, orzeczenie k.22 - 22 odwrót plik I akt ZUS/

Powyższe orzeczenie legło u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

/decyzja k.40 - 40 odwrót plik I akt ZUS/

W 10 - leciu przypadającym przed dniem zgłoszenia wniosku oraz przed dniem powstania niezdolności do pracy tj. od 14 czerwca 2007 r. do 13 czerwca 2017 r. A. W. udowodnił 1 rok, 2 miesiące i 6 dni okresów składkowych i 22 dni okresów nieskładkowych (łącznie 1 rok, 2 miesiące i 28 dni).

/ustalenia w aktach ZUS/

Ostatni okres ubezpieczenia wnioskodawcy ustał w dniu 31 grudnia 2014 r.

/ustalenia w aktach ZUS/

U wnioskodawcy rozpoznano: tętniaka aorty brzusznej o średnicy 37 mm z okrężną skrzepliną przyścienną, miażdżycę zarostową tętnic biodrowych i tętnic kończyn dolnych z objawami przewlekłego niedokrwienia obu kończyn dolnych w stopniu zaawansowania II B w czterostopniowej skali wg F.'a ZZA oraz przewlekły nikotynizm. Biorąc pod uwagę łącznie: stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom kwalifikacji zawodowych oraz wiek, wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej z powodu utraty zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy, od daty rozpoznania tętniaka aorty brzusznej tj. od lipca 2017 r., okresowo do 31 grudnia 2019 r.

/opinia biegłego sądowego chirurga naczyniowego M. G. k.19 - 19 odwrót/

Badaniem neurologicznym u wnioskodawcy rozpoznano: zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowo - dyskopatycznych, bez istotnych deficytów neurologicznych oraz zespół zależności alkoholowej (w wywiadzie). Naruszenie sprawności organizmu z przyczyn neurologicznych nie powoduje u wnioskodawcy długotrwałej niezdolności do wykonywania pracy zarobkowej w myśl ustawy o emeryturach i rentach.

/opinia biegłego sądowego neurologa J. B. k.21 - 22/

U wnioskodawcy rozpoznano: nadciśnienie tętnicze bez powikłań ze strony serca, źle kontrolowane lekami, miażdżycę zarostową tętnic kończyn dolnych zwłaszcza lewej z chromaniem przestankowym, tętniaka części dystalnej aorty, przewlekły nikotynizm, zespół zależności alkoholowej (w wywiadzie), wodniaka jądra prawego, opadanie lewej powieki po urazie (1988 r.) oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa L/S z objawowym zespołem bólowym. Z punktu widzenia specjalisty chorób wewnętrznych wnioskodawca jest częściowo, okresowo niezdolny do pracy z ogólnego stanu zdrowia od lipca 2017 r. do grudnia 2019 r., a za początek tej niezdolności należy przyjąć datę badania usg-aorty i tt. kończyn dolnych wskazujące na tętniaka dystalnego odcinka aorty i zmiany miażdżycowo - zarostowe tętnic poniżej rozwidlenia aorty.

/opinia biegłego sądowego specjalisty chorób wewnętrznych L. P. k.25 – 27/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy , w tym dokumentów w postaci orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS oraz wniosku o przyznanie renty.

Celem weryfikacji stanowiska wnioskodawcy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych: chirurga naczyniowego , neurologa oraz specjalisty chorób wewnętrznych.

Podkreślić należy ,że złożone w sprawie opinie zostały sporządzone przez biegłych o specjalnościach właściwych z punktu widzenia schorzeń, na jakie cierpi wnioskodawca, w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej i jego bezpośrednie badanie . Wprawdzie biegły sądowy neurolog nie znalazł podstaw do uznania wnioskodawcy za osobę niezdolną do pracy , to jednak pozostali biegli byli zgodni , że za moment powstania u wnioskodawcy niezdolności do pracy należy przyjąć datę rozpoznania u niego tętniaka aorty brzusznej tj. lipiec 2017 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art.57 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz.1383 z późn. zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieconemu, który spełni łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność powstała w okresach wymienionych w cytowanym przepisie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie zaś z ust.2 powyższego przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Z kolei art.58 ustawy emerytalnej określa szczegółowo okresy składkowe i nieskładkowe niezbędne do uzyskania świadczenia.

W myśl ust.1 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Z kolei zaś ust.3 wskazuje ,że jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w ust. 1, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe.

Ust.4 stanowi ,że przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Brak choćby jednego z warunków wymienionych w art.57 ww. ustawy powoduje brak prawa do świadczenia.

Celem weryfikacji stanowiska wnioskodawcy , Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych: chirurga naczyniowego , neurologa oraz specjalisty chorób wewnętrznych.

Zgodnie z treścią art.12 ww. ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji i możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art.13 ust.1 ww. ustawy).

W definicji niezdolności do pracy ustawodawca dał wyraz powiązaniu prawa do renty z rzeczywistą znaczną utratą zdolności do pracy zarobkowej, jako takiej, a częściową niezdolność do pracy powiązał z niezdolnością do pracy w ramach posiadanych kwalifikacji, przy uwzględnieniu możliwości i sprawności niezbędnych do dalszego zaangażowania w procesie pracy, zaakcentował istnienie potencjalnej przydatności do pracy. Chodzi zatem o zdolność do pracy zarobkowej nie tylko, jako zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy, ale zdolność do podjęcia pracy w ogóle, z uwzględnieniem rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych.

Zdolność do pracy ma dwa elementy: biologiczny (ogólna sprawność psychofizyczna) i gospodarczy (przydatność na rynku pracy). Należało zatem ustalić, czy wnioskodawca jest zdolny do wykonywania pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, czy jego kwalifikacje pozwalają na wykonywanie innej pracy, czy też konieczne jest jego przekwalifikowanie.

Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy nie jest kryterium niezdolności do pracy w rozumieniu art.12 ww. ustawy. Brak możliwości wykonywania dotychczasowej pracy nie jest wystarczający do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy, gdy jest możliwe podjęcie innej pracy (w swoim zawodzie, bez przekwalifikowania lub gdy rokowanie co do przekwalifikowania jest pozytywne). Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy jest warunkiem koniecznym do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym jeżeli wiek, poziom wykształcenia, predyspozycje psychofizyczne dają podstawy do uznania, że jest możliwe podjęcie pracy w zawodzie albo po przekwalifikowaniu. W wyroku z dnia 8 września 2014 roku (I UK 431/14, Legalis nr 1330112) Sąd Najwyższy wskazał, iż „doniosłe znaczenie w konstrukcji częściowej niezdolności do pracy (której definicję zawiera art.12 ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) ma podkreślenie, że chodzi o ocenę zachowania zdolności do wykonywania nie jakiegokolwiek pracy, lecz pracy „zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji”. R. legis wyodrębnienia tej przesłanki stanowi wyeliminowanie

sytuacji, w których ubezpieczeni o wyższych kwalifikacjach po utracie zdolności do ich zarobkowego wykorzystania zmuszeni byłiby podjąć pracę niżej kwalifikowaną, do której zachowali zdolność, wobec braku środków do życia.

Przyczyna niezdolności do pracy nie ma wynikać z choroby, a z naruszenia sprawności organizmu, czyli czynnika medycznego, który powoduje utratę zdolności do pracy. O częściowej niezdolności do pracy decyduje ocena czy i w jakim zakresie występujące schorzenia wpływają na utratę zdolności do pracy zgodnie z kwalifikacjami.

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, że wnioskodawca jest osobą niezdolną do pracy, a istota postępowania, wobec braku legitymowania się wymaganym stażem pracy w wymiarze określonym w art.58 ww. ustawy (co do 5 lat w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę, bądź przed dniem powstania niezdolności do pracy), sprowadziła się do ustalenia czy niezdolność wnioskodawcy do pracy powstała wcześniej niż w okresie wskazanym przez komisję lekarską ZUS. Określenie bowiem innego momentu powstania u wnioskodawcy niezdolności do pracy, otwierało mu drogę do ustalania, czy spełnia on pozostałe przesłanki określone w art.57 ust.1 ww. ustawy, a to z kolei mogło skutkować przyznaniem jej prawa do renty.

Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż niezdolność wnioskodawcy do pracy powstała najwcześniej w lipcu 2017 r., kiedy to rozpoznano u niego tętniaka aorty brzusznej. Podkreślić w tym miejscu należy, że przy ocenie opinii biegłych lekarzy Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. Odmiennie ustalenie w tej mierze może być dokonane tylko na podstawie opinii innych biegłych lekarzy, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonująca oraz wszechstronnie przedstawia kwestię nasuwającą wątpliwości w sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1987 roku, II URN 228/87).

Wobec zatem ustalenia, że niezdolność do pracy powstała u wnioskodawcy w lipcu 2017 r., a jego ostatnie zatrudnienie ustało w dniu 31 grudnia 2014 r., nie spełnia on przesłanki dotyczącej momentu powstania niezdolności, gdyż niezdolność do pracy nie powstała u niego w okresach wymienionych w art.57 ust. 1 pkt 3 lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Reasumując, brak jest podstaw do przyznania wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.

S.B.